OBSAH

O autorovi XI
Seznam použitých zkratek XII
Předmluva vydavatele XIV
Předmluva XV

1 Poručenství nad nezletilými (Tutella minorum) 1
1.1 Pojem a prameny 1
1.2 Předpoklady vzniku poručenství 3
1.3 Osoba poručníka 4
1.4 Práva a povinnosti poručníka 8
1.5 Hmotné zabezpečení poručníka 11
1.6 Zánik funkce poručníka 12
1.7 Poručenství pohledem vybrané judikatury 15

2 Opatrovnictví nezletilého (Cura minorum) 17
2.1 Pojem a prameny 17
2.2 Osoba opatrovníka 18
2.3 Důvody opatrovnictví 19
2.3.1 Střet zájmů dítěte a jiné osoby – kolizní opatrovník 19
2.3.2 Opatrovník v případě nečinnosti zákonného zástupce 23
2.3.3 Opatrovník z jiných důvodů, opatrovník *ad hoc* 23
2.3.4 Opatrovník z důvodů stanovených zákonem 24
2.3.5 Opatrovník pro správu jmění nezletilého 26
2.4 Společné ustanovení § 3022 32
2.5 Opatrovnická rada 33
2.6 Opatrovnictví pohledem vybrané judikatury 37

3 Rodičovská odpovědnost v právním řádu Francie (L'autorité parentale) 39
3.1 Delegace rodičovské odpovědnosti (la délégation de l'autorité parentale) 39
3.1.1 Delegace nařízená soudem 40
3.1.2 Delegace dobrovolná 41
3.2 Zbavení rodičovské odpovědnosti (le retrait total ou partiel de l'autorité parentale) 42

3.2.1 Zákonné důvody vedoucí ke zbavení rodičovské odpovědnosti ... 42
3.2.2 Obsah a následky rozhodnutí o zbavení rodičovské odpovědnosti ... 43
3.2.3 Navrácení rodičovské odpovědnosti ... 43
3.3 Shrnutí ... 44

4 Právní úprava poručenství (La Tutelle) a opatrovnictví (La Curatelle) nad nezletilými v právním řádu Francie ... 45
4.1 Zřízení a zánik poručenství ... 45
4.2 Organizace a obsahová náplň poručenství ... 46
4.3 Poručník (le tuteur) ... 47
4.4 Dozorčí poručník (le subrogé-tuteur) ... 49
4.5 Rodinná rada (le conseil de famille) ... 49
4.5.1 Práva nezletilého vůči rodinné radě ... 50
4.6 Orgán sociálně-právní ochrany dětí (service de l'aide sociale à l'enfance, ASE) ... 51
4.7 Odpovědnost poručníka při výkonu funkce ... 51
4.8 Srovnání české a francouzské právní úpravy poručenství ... 51
4.9 Právní úprava poručenství v Québeku ... 53
4.9.1 Poručenství zákonné a udělené ... 54
4.9.2 Princip jednoty a jedinečnosti poručenství ... 55
4.9.3 Poručnická rada ... 55
4.9.4 Zřízení pojištění či dání jiné jistoty ... 56
4.9.5 Zprávy a účty ... 56
4.10 Právní úprava poručenství ve Švýcarsku ... 57
4.10.1 Poručenství veřejné a soukromé ... 58
4.10.2 Obligatorní výkon poručenství ... 59
4.10.3 Trvání funkce poručníka a nárok na odměnu za její výkon ... 60
4.10.4 Správa majetku poručence ... 60
4.10.5 Orgán poručenství a orgán dohledu ... 61
4.10.6 Odpovědnost poručníka a členů poručenských orgánů ... 62

5 Hlava III části druhé občanského zákoníku optikou procesního práva ... 65
5.1 Pravomoc soudů ... 66
5.2 Věcná a místní příslušnost soudů ... 69
5.3 Zahájení řízení ... 70
5.4 Zásada rychlosti řízení ... 71
5.5 Účastenství ... 72
5.6 Obecná pravidla řízení ... 73
5.7 Rozhodnutí ... 74

6 Svěření dítěte do péče jiné osoby 77
6.1 Pojem a prameny 77
6.1.1 Svěření dítěte do péče jiné osoby versus pěstounská a předpěstounské péče 78
6.1.2 Svěření dítěte do péče jiné osoby versus osvojení 80
6.1.3 Svěření dítěte do péče jiné osoby versus ústavní výchova 80
6.2 Předpoklady svěření dítěte do péče jiné osoby 81
6.2.1 Osobní péče o dítě není zajištěna ani jedním z rodičů, ani poručníkem 81
6.2.2 Soulad se zájmy dítěte 82
6.3 Osoba, do jejíž péče je dítě svěřeno 84
6.4 Faktické ujmutí se péče o dítě, § 15 zákona OSPOD 85
6.5 Práva a povinnosti pečující osoby 86
6.6 Vyživovací povinnost rodičů a právo pečující osoby výživné vymáhat 87
6.7 Svěření dítěte do péče jiné osoby na základě dohody rodičů a pečující osoby 90

7 Umístění dítěte do péče ASE (L'aide sociale à l'enfance) 93

8 Svěření dítěte do péče jiné osoby v právním řádu Francie (Placement d'un enfant) 97
8.1 Dobrovolné svěření dítěte do péče jiné osoby (placement volontaire d'un enfant par ses parents) 97
8.1.1 Projekt péče o dítě 98
8.1.2 Pečující osoba 99
8.1.3 Vymezení práv a povinností rodičů a pečující osoby 99
8.1.4 Služba dohledu, podpory a pomoci ASE 100
8.1.5 Doba trvání svěření do péče jiné osoby 100
8.2 Svěření dítěte do péče jiné osoby na základě rozhodnutí soudu (placement d'un enfant sur décision judiciaire) 100
8.2.1 Práva a povinnosti rodičů ve vztahu k dítěti a pečující osobě či zařízení 101
8.2.2 Kontrola a průběžné hodnocení svěření 103
8.3 Srovnání české a francouzské právní úpravy svěření dítěte do péče jiné osoby 103

9 Pěstounská péče v České republice 107
9.1 Pojem a prameny 107
9.2 Stručně k historii pěstounské péče 108
9.3 Doba trvání pěstounské péče 110
9.4 Osoba pěstouna 111

9.4.1 Zprostředkování pěstounské péče 112
9.4.2 Odborná příprava a odborné posouzení pro účely zprostředkování pěstounské péče 114
9.5 Dohoda o výkonu pěstounské péče 116
9.6 Práva a povinnosti pěstouna 117
9.6.1 Osobní péče pěstouna o svěřené dítě 117
9.6.2 Přiměřený výkon rodičovských práv a povinností 118
9.7 Rodinné pouto mezi rodiči a dítětem svěřeným do pěstounské péče 119
9.7.1 Problematika rodinného pouta ve vybrané judikatuře ESLP: Kutzner v. Německo, Broda v. Itálie, K. a T. v. Finsko 121
9.8 Vyživovací povinnost 125
9.8.1 Legální cese 126
9.9 Dávky pěstounské péče 128
9.9.1 Státem finančně podporovaná pěstounská péče versus svěřenectví 129
9.10 Předpěstounská péče 130
9.11 Pěstounská péče na přechodnou dobu 132
9.11.1 Důvody pro svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu 133
9.11.2 Pěstoun na přechodnou dobu – osoba v evidenci 134
9.11.3 Dohled nad průběhem pěstounské péče na přechodnou dobu a maximální doba jejího trvání 136
9.11.4 Hmotné zabezpečení pěstouna na přechodnou dobu 137
9.12 Zásahy soudu do pěstounské péče 138
9.13 Zánik pěstounské péče 140

10 Pěstounská péče ve Francii (La famille d'accueil) 141
10.1 Obecně o pěstounství ve Francii 141
10.2 Asistenti mateřští a asistenti rodinní 141
10.2.1 Oficiální schválení 142
10.3 Evidence schválených asistentů 144
10.4 Odborná příprava a profesní formace asistentů 145
10.5 Asistent jako zaměstnanec – pracovní smlouva a smlouva o přijetí dítěte 146
10.6 Dohled nad asistenty, změna, pozastavení či odnětí oficiálního schválení 147
10.7 Srovnání české a francouzské právní úpravy pěstounství 147

11 Ústavní výchova v České republice 151
11.1 Právní zakotvení 151
11.1.1 Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 152
11.1.2 Dětské domovy pro děti do tří let věku 154

11.1.3 Školská zařízení 155
11.1.4 Domovy pro osoby se zdravotním postižením 155
11.2 Podmínky pro nařízení ústavní výchovy 158
11.2.1 Materiální nedostatky rodiny jako důvod pro nařízení ústavní výchovy 159
11.3 Rozsudek, kterým soud svěřuje nezletilé do výchovy ústavního zařízení 161
11.4 Práva a povinnosti dětí umístěných v zařízeních pro výkon ústavní výchovy 162
11.4.1 Práva nezletilých umístěných do ústavní výchovy 162
11.4.2 Povinnosti nezletilých umístěných v zařízeních pro výkon ústavní výchovy 164
11.4.3 Právní postavení rodičů a jiných osob odpovědných za výchovu nezletilých dětí svěřených do ústavní výchovy 171
11.5 Doba trvání ústavní výchovy, její zrušení a zánik 177
11.5.1 Maximální doba trvání 177
11.5.2 Rozhodnutí o zrušení ústavní výchovy 179
11.5.3 Zánik ústavní výchovy 179
11.6 Prodloužení ústavní výchovy do 19. roku věku 180

12 Ústavní výchova ve Francii 183
12.1 Jednotlivé druhy zařízení pro výkon ústavní výchovy 184
12.1.1 Kojenecký ústav sociálního charakteru (pouponnière à caractère sociale) 184
12.1.2 Dětské domovy (foyers de l'enfance) 185
12.1.3 Dětské domovy sociálního charakteru (maisons à caractère social) 186
12.1.4 Dětské vesničky (villages d'enfants) 187
12.1.5 Místa života a péče (lieux de vie et d'accueil) 188
12.2 Práva a povinnosti dětí umístěných v zařízeních pro výkon ústavní výchovy 189
12.3 Práva a povinnosti rodičů dětí umístěných do zařízení pro výkon ústavní výchovy, resp. jiných osob, které jsou vykonavateli rodičovské odpovědnosti namísto rodičů 190
12.4 Zánik ústavní výchovy 192
12.5 Srovnání české a francouzské právní úpravy ústavní výchovy 193

13 Úvaha nad právní úpravou jiných forem péče o dítě de lege ferenda 197
13.1 Existence rozhodnutí o omezení, pozastavení či zbavení rodičů jejich rodičovské odpovědnosti 198

13.2 Dobrovolné vzdání se rodičů osobní péče, výchovy a dohledu nad dítětem 200
13.3 Komise zřízená při OSPOD jako orgán kontroly a dohledu 201
13.4 Neexistence osob ochotných vytvořit rodinnou konferenci 202

Závěr 205
Summary 213
Seznam použité literatury a zdrojů 214